13/03/2020

“Η πέτρα”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Καστορίας

Του Σεβ. Μητροπολίτου Καστορίας κ. Σεραφείμ, Υπερτίμου και Εξάρχου Άνω Μακεδονίας

Προστρέχουμε και πάλι απόψε στη σκέπη και στη βοήθεια της Υπεραγίας Θεοτόκου. Επικοινωνούμε μαζί της δια της προσευχής στη θαυμάσια αυτή ακολουθία των Χαιρετισμών, η οποία ιδιαίτερα συγκινεί τις καρδιές των Χριστιανών μας. Ταπεινωμένοι και συντετριμμένοι με όλα εκείνα τα οποία συμβαίνουν στη δύστυχη πατρίδα μας, καταφεύγουμε όπως πάντοτε στο «έμψυχο παλάτιο της δόξης», στην Παναγία μητέρα μας και μαζί με την ευγνωμοσύνη μας και τα δάκρυα των ικεσιών μας, την παρακαλούμε : «Προς τίνα καταφύγω άλλην Αγνή; που προσδράμω λοιπόν και σωθήσομαι; που πορευθώ…; ποίαν δε εφεύρω καταφυγήν; ποίαν θερμήν αντίληψιν; ποίον εν ταις θλίψεσι βοηθόν;»[1].

Χρησιμοποιούμε ακόμη και τα ικετευτικά λόγια του Αγίου Νεκταρίου : «Συ ει πηγή ιαμάτων, Συ ει κρουνός των χαρίτων, Συ ει χαρά τεθλιμμένων, Συ ει τροφός των πενήτων. Συ κοινωνόν με της θείας ανάδειξον ευφροσύνης, και κληρονόμον γενέσθαι της των υιών χαρμοσύνης»[2].

Η Παναγία είναι, όπως ωραιότατα την χαρακτηρίζει ο θαυματοβρύτης Άγιος ο οποίος δέχτηκε πολλές φορές στη ζωή του την θαυμαστή επίσκεψή της, «η προστάτις στους πειρασμούς, η πρόμαχος στις θλίψεις, η βοηθός στις συμφορές, η εν κινδύνοις σωτηρία, ο λιμένας της παραμυθίας»[3]. Είναι, ακόμη, η πέτρα η οποία ανά τους αιώνες ποτίζει με το ύδωρ της ζωής τους διψασμένους από τον καύσωνα της αμαρτίας. Γι’ αυτό και γεμάτος θαυμασμό ο ιερός υμνογράφος, ανάμεσα στις άλλες περιγραφές των Χαιρετισμών, την ονομάζει «πέτρα η ποτίσασα τους διψώντας την ζωήν».

Και πρώτον, ο στίχος αυτός μάς μεταφέρει στο πνεύμα της Παλαιάς Διαθήκης και μας θυμίζει την ταλαιπωρία του ισραηλιτικού λαού μέσα στην φοβερή εκείνη έρημο Ραφιδείν, στην οποία ήταν έντονη η απουσία του νερού. Και στην προσευχή του ηγέτη των Ιουδαίων, του θεόπτη Μωϋσέως, έρχεται η απάντηση του Θεού : «και είπε Κύριος προς Μωυσήν· προπορεύου του λαού τούτου, λαβέ δε σεαυτώ από των πρεσβυτέρων του λαού· και την ράβδον, εν η επάταξας τον ποταμόν, λαβέ εν τη χειρί σου και πορεύση. Όδε εγώ έστηκα εκεί προ του σε επί της πέτρας εν Χωρήβ· και πατάξεις την πέτραν, και εξελεύσεται εξ αυτής ύδωρ, και πίεται ο λαός»[4]. Και χτυπώντας τη ράβδο στη γυμνή εκείνη πέτρα του όρους Χωρήβ, ανέβλυσε νερό με το οποίο ξεδίψασε ο ολιγόπιστος αυτός λαός.

Αυτήν την προτύπωση της διακονίας της Παναγίας στο υπέρ λόγον μυστήριο της Ενανθρωπήσεως του Υιού και Λόγου του Θεού χρησιμοποιεί ο ιερός ποιητής του Ακαθίστου Ύμνου, αφού εκείνη, δεν έφερε απλώς την ουράνια βροχή, αλλά αυτόν τον Κύριο των νεφελών, όπως ωραιότατα δογματίζει ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς[5].

Έτσι, το νερό αυτό δεν ανέβλυσε από την ακρότομη πέτρα με την παρέμβαση του Μωϋσέως όπως τότε στην φοβερή εκείνη έρημο, αλλά από την άχραντη γαστέρα της υπερευλογημένης Θεοτόκου στην οποία σκήνωσε ο Ποιητής του ουρανού και της γης, «το ύδωρ το αλλόμενον εις ζωήν αιώνιον»[6]. Το νερό αυτό δεν σβήνει απλώς την σωματική δίψα, αλλά κυρίως την πνευματική. Το είπε ο ίδιος ο Χριστός : «ος δ’ αν πίη εκ του ύδατος ου εγώ δώσω αυτώ, ου μη διψήση εις τον αιώνα»[7]. Το νερό αυτό παρέχει δροσιά στους κουρασμένους οδοιπόρους της ζωής, τους κτυπημένους από τον καύσωνα της αμαρτίας. Το νερό αυτό αναψύχει κάθε φιλόθεη ψυχή και την κατευθύνει σταθερά στη γη της επαγγελίας που είναι η Βασιλεία των Ουρανών και στην οποία πραγματοποιείται η κοινωνία του πλάσματος με τον Πλάστη.

Πόσες φορές η πανάχραντος Θεοτόκος δρόσισε την αγία ψυχή του Οσίου Ιωσήφ του Ησυχαστή; Πόσες φορές του απάλυνε τους πόνους και τον ενίσχυε στην προσπάθειά του για την κατάκτηση της αγιότητας; Στην εικόνα της μάλιστα, στο παρεκκλήσιο της Μεταμορφώσεως στην κορυφή του Άθωνος, βρήκε θαυμάσια μήλα εν καιρώ χειμώνος όπως ο ίδιος διηγείται, μετά από έναν κοπιώδη αγώνα να κρατήσει στην ψυχή του την μνήμη του θανάτου.

Δεύτερον. Χαίρε πέτρα η ποτίσασα τους διψώντας την ζωήν.

Η πέτρα είναι σύμβολο της σταθερότητας. Μας ζωγραφίζει το μοναδικό πρόσωπο της Υπεραγίας Θεοτόκου που στάθηκε σταθερή στην πίστη της προαιώνιας βουλής του Θεού, σταθερή στην αρετή, ώστε να ξεπεράσει ακόμη και τις αγγελικές δυνάμεις και να αναδειχθεί η τιμιωτέρα των Χερουβείμ και η ενδοξοτέρα ασυγκρίτως των Σεραφείμ. Ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός σε μια εμπνευσμένη ομιλία του ζωντανεύει την αγία βιωτή της Παναγίας στα Άγια των Αγίων : «ζούσες ζωή ανώτερη από τη φύση... Για τον Θεό ζούσες, γι’ Αυτόν ήρθες στη ζωή... Κρατείς κάθε λογισμό που τρέφει και ωφελεί την ψυχή και ρίχνεις μακριά πριν ακόμη το δοκιμάσεις κάθε τι που σου είναι άχρηστο». Έχεις «καρδιά καθαρή και αμόλυντη που βλέπει και ποθεί τον αόρατο Θεό»[8].

Έτσι, η ταπεινή δούλη της Ναζαρέτ που κράτησε στην άχραντη αγκαλιά της τον Υιό του Θεού έγινε στο διάβα των αιώνων πέτρα ποτιστική που ξεδιψά τις ψυχές

των ανθρώπων. Από το πάναγνο και άσπιλο σώμα της που ανέβλυσε ο Ζωοδότης Χριστός ξεκουράζει και παρηγορεί κάθε διαβάτη στην έρημο αυτή της σύγχρονης κοινωνίας. Αυτή μετατρέπει την άψυχη πέτρα σε πηγή ύδατος ζώντος. Αυτή μαλακώνει τις καρδιές των ανθρώπων, αυτή γίνεται ιατρός στις ασθένειες και στις περιπέτειες της ζωής. Ένα τέτοιο περιστατικό θαυμαστής επεμβάσεως μάς διηγείται ο Όσιος Εφραίμ ο Κατουνακιώτης, ο οποίος πρόσφατα αγιοκατατάχθηκε από το Οικουμενικό μας Πατριαρχείο μαζί με τον πνευματικό του πατέρα, τον Όσιο Ιωσήφ τον Ησυχαστή και τον Όσιο Δανιήλ τον Κατουνακιώτη. «Κάποτε έφθασε στα πρόθυρα του θανάτου. Επρόκειτο μάλλον για αλλεργικό σοκ. Ολόκληρο το σώμα είχε ερεθιστεί… “Που να ξέρουμε τότε από Θεσσαλονίκη και γιατρούς! Πήγα στην εκκλησία και στάθηκα στο στασίδι απέναντι στην Παναγία. Τα δάκρυά μου πήγαιναν ποτάμι. Παναγία μου, είπα, μάς υποσχέθηκες να είσαι κηδεμών, τροφός και ιατρός. Τώρα, τον λόγο σου ζητώ. Έτσι προσευχήθηκα και αμέσως ένιωσα να γεμίζει το βάθος της ψυχής μου μία λεπτή ειρήνη… ένιωσα να πέφτει η φλόγωση από το σώμα μου. Βλέπω τα χέρια μου, το δέρμα σαν μικρού παιδιού”»[9].

Ας γίνει και για εμάς η Θεοτόκος Μαρία η πέτρα της ζωής που θα μας ξεδιψάσει από τη δίψα της αμαρτίας, θα μας δώσει τη δυνατότητα, όχι της λογικής πίστεως, αλλά της υπερλόγου, και κυρίως θα μας αξιώσει του γεγονότος της σωτηρίας και της εισόδου μας στη Βασιλεία των Ουρανών.

Παναγία Δέσποινα Θεοτόκε, ελέησον τον κόσμο σου.

Υπεραγία Θεοτόκε, σκέπασε την πατρίδα μας.

Υπερένδοξε Αειπάρθενε, βοήθησε τον κόσμο σου και το δύστυχο Γένος μας την ώρα αυτή.

[1] Μέγας Παρακλητικός Κανών.

[2] Ύμνος μα’, Θεοτοκάριον Αγίου Νεκταρίου, έκδ. Ιεράς Μονής Αγίου Νεκταρίου Δωρίδος, σ. 96.

[3] Ύμνος ν’, ο.π., σ.115.

[4] Έξ. 17,5-6.

[5] πρβλ. Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, Ομιλία ΝΓ’ – Εις την προς τα Άγια των Αγίων είσοδον…, ΕΠΕ 11,345

[6] Ιω. 4,14.

[7] αυτόθι.

[8] Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, Λόγος εις το γενέσιον της υπεραγίας Δεσποίνης ημών Θεοτόκου και Αειπαρθένου Μαρίας, PG 96,676.

[9] Γέροντας Εφραίμ Κατουνακιώτης, έκδ. Ι. Ησυχαστηρίου «Άγιος Εφραίμ», Κατουνάκια Αγίου Όρους, 2000, σ. 80.